

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURRENCËS-
KOMISIONI I KONKURRENCËS

V E N D I M
Nr. 302, datë 14.01.2014

“Për
hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e importit, prodhimit dhe
shitjes me shumicë dhe pakicë të produkteve të duhanit.

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

•	Lindita	MILO (LATI)	Kryetar
•	Rezana	KONOMI	Zv\kryetar
•	Servete	GRUDA	Anëtar
•	Koço	BROKA	Anëtar
•	Iva	ZAJMI	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 14.01.2014, trajtoi çështjen me:

Objekt: Shqyrtimin e relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm për hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun përkatës të importit, prodhimit dhe shitjes me shumicë dhe pakicë të produkteve të duhanit (cigareve të fabrikuara dhe duhanit “Rrotulloje vetë” .

Baza ligjore:Nenet 24, (shkronja d); 26 dhe 42, (pika 1) të Ligjit nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, si dhe neni 12 i Rregullores “Për funksionimin e Autoritetit të Konkurrencës” dhe neni 4 i Rregullores “Për procedurat hetimore të Autoritetit të Konkurrencës”.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

- Raportit të Grupit të Punës mbi monitorimin e tregut përkatës të importit, prodhimit dhe shitjes me shumicë dhe pakicë të produkteve të duhanit (cigareve të fabrikuara dhe duhanit “Rrotulloje vetë”);
- Relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës

VËREN SE :

I. BAZA LIGJORE DHE PROCEDURA E NDJEKUR

1. Në bazë të nenit 28 të Ligjit nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, (këtu e në vijim Ligji), Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës ka monitoruar dhe analizuar kushtet e tregut përkatës të duhanit (cigareve të fabrikuara dhe duhanit “Rrotulloje vetë”) për zhvillimin e konkurrencës së lirë dhe efektive.
2. Monitorimi i tregut përkatës është bërë në zbatim të urdhërit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës nr 2 .datë 08.01.2014, “Për ngritjen e grupit të punës për monitorimin e tregut të duhanit dhe nënprodukteve të tij” dhe në zbatim të nenit 28, germa a të ligjit nr. 9121, datë 28.04.2003, “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar mbi bazën e shqetësimeve publike mbi rritjen e çmimeve të produkteve të duhanit dhe cigareve më shpejt dhe në një masë më të madhe sesa rritja e akcizës sipas paketës fiskale që hyri në fuqi më 1 janar 2014.
3. Funksionimi i tregut të duhanit rregullohet me anë të Udhëzimit të Ministrit të Financave nr. 17, datë 13.05.2008 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar” (të ndryshuar). Sipas këtij udhëzimi, specifikisht pika 9.5.3. “Rregulla të përgjithshme”:
 - a) Çmimi maksimal i shitjes me pakicë të cigareve, për çdo lloj cigareje dhe çdo lloj pakete, përcaktohet nga furnizuesit kryesorë.
 - b) Furnizuesit kryesorë janë të detyruar të deklarojnë çmimin maksimal të shitjes me pakicë për çdo lloj pakete dhe çdo lloj cigareje. Deklarata e ndryshimit të çmimit të shitjes me pakicë për çdo lloj cigareje dhe pakete, duhet të dërgohet në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve dhe në Drejtorinë Rajonale Tatimore ku është i regjistruar furnizuesi kryesor, jo më vonë se 10 ditë para datës së aplikimit të çmimit të ri maksimal të shitjes me pakicë.
 - c) Furnizuesit kryesorë janë të detyruar të publikojnë deklaratën e ndryshimit të çmimit maksimal të shitjes me pakicë për çdo lloj cigareje dhe pakete në jo më pak se dy gazeta ditore nacionale dhe jo më vonë se 5 ditë nga data e aplikimit të çmimit të ri. Për efekte marketingu çmimet maksimale mund të vazhdojnë të publikohen në çdo media të shkruar apo elektronike për aq kohë sa ato çmime janë në fuqi.
 - ç) Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve është e detyruar të publikojë në faqen e saj të internetit çmimet e reja maksimale të shitjes me pakicë të cigareve jo më vonë se dy ditë para datës së zbatimit të çmimeve të reja. Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve mund të publikojë çmimet maksimale të shitjes me pakicë të cigareve në çdo formë tjetër publikimi.
 - d) Ndalohet shitja e cigareve me çmim më të lartë se çmimi maksimal i shitjes me pakicë, i deklaruar sipas pikave a-d më lart. Drejtoritë Rajonale Tatimore kontrollojnë zbatimin e çmimeve maksimale të shitjes me pakicë të cigareve. Shitja e një pakete cigare me çmim më të lartë se çmimi i deklaruar, konsiderohet shkelje.
 - dh) Tatimpaguesit që kanë gjendje malli në magazinë deri në hyrjen në fuqi të skemës, e faturojnë atë për furnizuesin e tyre, me çmimin e blerjes. Furnizuesi kryesor e rifaturon këtë sasi ndaj furnizuesve të tjerë, në përputhje me procedurat e parashikuara në këtë udhëzim. Njësitë e shitjes me pakicë, jo subjekte të TVSH-së,

nuk kanë detyrim të faturonjë për furnizuesit e tyre. Gjithë ky proces vazhdon deri sa faturimi përfundon tek furnizuesi kryesor.”

4. Referuar Ligjit Nr. 180/2013 'Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 61/2012, "Për akcizat në Republikën e Shqipërisë", të ndryshuar, akciza për një paketë cigaresh e cila përmban 20 cigare, duke filluar nga viti 2014, do të shkojë në 90 lek për një paketë, pra 20 lek më shumë(pa tvsh) se një vit më parë. Ky ndryshim në akcizë do të analizohet nëse do të reflektohet në të njëjtën masë edhe në çmimin përfundimtar të produktit, pra çmimin e shitjes me pakicë të paketës.

II. TREGU PËRKATËS

5. Përcaktimi i tregut përkatës është realizuar në bazë të Udhëzimit nr.76 dt 07/06/2008 "Për përcaktimin e tregut përkatës".
6. Përkufizimi i tregut përkatës përfshin dy dimensione:
 - a) *Tregu përkatës i produktit*
 - b) *Tregu përkatës gjeografik*

II.1 Tregu përkatës i produktit

7. Referuar rasteve të ngjashme trajtuara nga Autoriteti i Konkurrencës si dhe Komisioni European, industria e duhanit ndahet në nivelet e mëposhtme: rritja dhe kujdesi, përpunimi, prodhimi, dhe shpërndarja. Shpërndarja e produkteve të duhanit tek konsumatori final duke përdorur kanalet e tregtimit që mbizotërojnë në çdo shtet (psh shitësit me shumicë, distributorët, shitësit me pakicë, kioska, makina shitëse).
8. Në tregun e brendshëm treg përkatës do të konsiderohet vetëm segmenti i shpërndarjes me shumicë dhe pakicë të produkteve të duhanit me produktet kryesore, cigaret e paketuara dhe duhani "rrotulloje vetë".

III. MONITORIMI I TREGUT

9. Gjatë ditëve të fundit ka patur një shqetësim publik në rritje mbi rritjen e çmimit të duhanit dhe cigareve të paketuara në një masë më të madhe sesa akcizat e rritura(24 lekë bashkë me TVSH) me miratimin e Paketës Fiskale që hyri në fuqi me datë 1 janar 2014. Madje në media dhe në opinionin publik ka një shqetësim se rritja e çmimit të cigareve ka filluar përpara se të hynte në fuqi paketa fiskale.
10. Statistikat zyrtare tregojnë se gjatë muajit Dhjetor 2013, në Shqipëri u importuan rreth 246 ton cigare më shumë e krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë. Ky produkt fillimisht depozitohet nëpër magazina dhe pas një fare periudhe ai

del në treg, dhe ky është moment kur për këtë mall paguhet akciza. Akciza e duhanit është rritur me 20 lekë në fillim të këtij muaji, pasi aktualisht po tregtohen produktet e importit që në vend kanë hyrë gjatë vitit 2013.

11. Ndërsa sipas procesverbalit të mbajtur në Komisionin për veprimtarinë prodhuese, tregtinë dhe mjedisin në datë 13.11.2013 rezulton se tregu i cigareve ka një xhiro rreth 300 milion euro në vit ndër të cilat 70% e tyre janë tatime, si: akcizë, TVSH, taksë doganore dhe të gjitha llojet e tatimeve të tjera. Deri në fund të vitit 2013 akciza ka qënë 70 lekë për paketë.
12. Nga monitorimi i tregut të duhanit dhe cigareve të paketuara në nivelet e shitjes me shumicë dhe pakicë rezulton se ka patur rritje të çmimeve thuajse nga të gjithë shoqëritë aktive në tregun përkatës përpara hyrjes në fuqi të paketës fiskale që ndryshoi akcizën e këtij produkti.
13. Produkti duhan dhe cigare të paketuara është një mall që i nënshtrohet regjimit të akcizës dhe për këtë arsye konsumatori ka një kërkesë të fortë për këtë produkt që nënkupton një kërkesë inelastike ndaj çmimit.
14. Trasmetimi i akcizës dhe TVSH te konsumatori final është i pritshëm për karakteristikat e këtij produkti dhe ndryshimit të barrës fiskale, por Autoriteti i Konkurrencës do të vlerësojë nivelin e konkurrencës në treg nëse ka kufizime, shtrembërime apo pengime të konkurrencës si pasojë e sjelljes së një ose disa konkurrentëve në treg në formën e abuzimit të mundshëm me pozitën dominuese (të përbashkët të disa ndërmarrjeve) dhe/ose marrëveshjeve të ndaluara për fiksime të çmimeve.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, në mbështetje të nenit 4 dhe 9, nenit 24, (shkronja d) dhe nenit 42, pika 1, të Ligjit nr .9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, si dhe në nenin 12 të Rregullores “Për funksionimin e Autoritetit të Konkurrencës”, dhe neni 4 i Rregullores “Për procedurat hetimore të Autoritetit të Konkurrencës

V E N D O S I:

- I. Hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun përkatës të duhanit dhe cigareve të paketuara.
- II. Hetimi paraprak do të përfshijë periudhën kohore nga 1 Janar 2013 - 14 Janar 2014;

III. Procedura hetimit paraprak dhe dorezimi i raportit te hetimit do te behet jo me vone se data 28 Shkurt 2014.

IV. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURENCËS

Servete GRUDA
(_____)
Anëtar

Koço BROKA
(_____)
Anëtar

Iva ZAJMI
(_____)
Anëtar

Rezana KONOMI
(_____)
Zv. Kryetar

Lindita MILO (LATI)

KRYETAR